

Nu satsar vi på Språkåret!

I KV:s handlingsplaner (se separat artikel) ingår att varje år satsa extra resurser på ett eller flera ämnen. Och 85 / 86 blir "Språkåret". Språk och internationalisering tillhör det dominerande inom KV. Därför är det naturligt att språk blir föremål för en första kampanj. Berit Bouvier som från hösten återfinns på regionkansliet som bitr. rektor och studierektor är projektledare. Om språkåret berättar Berit på sid 9....

Har datorlärare känslor?
KVintessensen berättar
SANNINGEN! Sid 3

Mål o handlingsplaner
Vad är det??? Sid 2

Beskowska skolan rustas
i höst. Sid 2

Stockholms ytterområden
- en rivstart sid 10

KV i Norrköping
- i ett dynamiskt skede
sid 4 - 9

Roger Nyborg hos
Täby Kammarkör

Att tala inför publik
sid 11

Att tala inför publik

Mitt första framträdande inför publik slutade med ett dunderfiasko.

Jag var nio år och gick i trean. Varje lördag hade vi rolig timme. För det mesta lästes det ur flickböcker. Snart var jag utled på vilda pojk-flickor som vid fjorton år förvandlades till förtjusande damer i balklänning och blankborstat hår. Jag ville komma med något intellektuellt, sofistikerat och tjusigt. Jag fick tag på en religiös betraktelsebok och änta-

de katedern. Efter någon minuts läsning insåg jag mitt misstag. Jag begrep inte ett dyft av det jag läste. Förmodligen gjorde ingen annan det heller. Rummet flöt omkring som i dimma. På avstånd hörde jag en röst: Nu räcker det. Hur jag kom tillbaka till min plats är höljid i dunkel, men att kinderna brände av skammens rodnad, det minns jag.

Träning och åter träning

Jag krossades inte av den där

händelsen, men jag lärde mig en läxa för livet. Att tala inför publik kräver något mer än lust att imponera. Det kräver insikt i vad som är lämpligt att framföra och i hur det bör framföras. Framför allt måste talaren ha införlivat sitt ämne med sig själv. Syftet bör vara, inte att imponera på åhörarna, utan att ge av sig själv och sitt ämne till dem. Att tala inför publik kräver förberedelse och eftertanke, träning och åter träning, precis som alla andra färdigheter. Allt det här arbetar vi

forts på sid 12...

Jorts från sid 11...

med i mina cirklar i muntlig framställning.

Många cirkeldeltagare blir glada när de kommer underfund med att den som inte är "född till talare" kan arbeta på att bli det. Andra blir inte glada. De hade väntat sig en knapp att trycka på, som bums utlöser den födde, men förtryckte talaren inom dem. Att lägga ner timmar av arbete på att ordna ett föredrag eller att läsa och tolka en dikt, skall inte behövas.

Ny modell från Amerika

Så ofta fick jag höra: det måste finnas något annat, att jag till sist höll på att förlora självförtroendet. Så gick det upp ett ljus. Kanske finns den där undermetoden i Amerika, som har så många strålande talare? Men, efter en åttaveckors kurs i Public Speaking i New School for Social Research i New York, sommaren 1984, reste jag hem, stärkt i min gamla övertygelse. Jag hade lärt mig en ny modell för hur man lägger upp ett tal, men innehållet måste man själv plocka in och det tar tid, desto mer ju mindre väl man kan sitt ämne. Så småningom sitter modellen i huvudet och man kan snabbt tillämpa den, men fortfarande gäller principen: innehållet måste ordnas, om det skall bli förståeligt och njutbart för publiken.

Efter trettio års tystnad - mönster av vältalighet

Efter mer än tio år som cirkelledare i muntlig framställning tycker jag fortfarande att det är lika fascinerande som i början. Det är att se människor förvandlas, från det första osäkra och nervösa framträdandet till säkerhet, glädje och tro på sin egen förmåga. Ett av mina allra käraste minnen är av en sjuttiårig kvinna. På grund av en halsåkomma hade hon tvingats till tystnad i trettio år. Genom en operation hade hon återfått talförmågan och kom till min cirkel för att lära sig "disciplinera

sitt tal". I glädjen att kunna prata igen var hon rädd för att prata för mycket. I gruppen tyckte vi alla att hon var ett mönster av vältalighet och jag glömmer aldrig när hon såg sig själv på video och spontant utbrast: Jag är ju riktigt bra!

Det finns ingen absolut modell

Det är dit jag vill komma: att cirkeldeltagarna får en inre säkerhet, som gör att de själva kan känna och bedöma om deras tal är bra eller inte. För ett bra tal finns

ingen absolut modell. Av tio tal kan alla vara lika bra, även om de utförs och framställs på helt olika sätt. Huvudsaken är att de möter gensvar hos publiken. Det begrep inte jag, när jag som nioåring drevs enbart av min lust att imponera, och inte av tanken på vad mina kamrater kunde ta emot och uppskatta.

Hjördis Levin

(Hjördis Levin är cirkelledare inom avd för högre utb i Stockholm sedan många år).

Hjördis Levin